

Evaluatie supportersproject Groningen

INVOERING EN RESULTATEN EERSTE JAAR 2003

SAMENVATTING

De centrale doelstelling van het supporterproject Groningen is het verminderen van supportersgeweld en de risico's voor de openbare orde en veiligheid. Dit wordt onder andere gerealiseerd door middel van de inschakeling van oud-hooligans bij de preventie van ontoelaatbaar gedrag en de opvang van supporters met een stadionverbod door middel van meldingsplicht.

Opzet evaluatie

Het supporterproject is geëvalueerd door onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL in samenwerking met de vakgroep Strafrecht en Criminologie van de *Rijksuniversiteit Groningen* (RuG) in opdracht van de gemeente Groningen.

In de evaluatie zijn verschillende methoden en technieken toegepast. De (competitiewedstrijden van de) eerste helft van het huidige seizoen 2003-2004 is vergeleken met de eerste seizoenshelften van de (drie) voorafgaande jaren. Er zijn (groeps)interviews gehouden met alle betrokkenen bij het project: medewerkers van politie, gemeente, Openbaar Ministerie (OM) en FC Groningen; coördinatoren en supporterbegeleiders; deelnemers aan het project; en de exploitant van de locatie waar supporters met een stadionverbod zich moeten melden. Daarnaast heeft het onderzoeksteam rondom de wedstrijden observaties uitgevoerd.

Verder zijn registraties van politie, OM en het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV) over meerdere jaren verzameld en geanalyseerd. Deze gegevens hebben onder meer betrekking op: politie-inzet; stadionverboden; geweldplegingen en strafbare feiten; verbaal geweld; et cetera. Ook hierbij zijn steeds de eerste seizoenshelften vergeleken. Tevens zijn voorhanden verslagen (wedstrijdverslagen, observatieverslagen, locatieverslagen, werkoverleggen en dergelijke) en overige relevante stukken over het project en lokaal, nationaal en internationaal voetbalgeweld bestudeerd. Ten slotte is door studenten sociologie van de RuG een schriftelijke enquête gehouden onder seizoenkaarthouders.

Uitvoering

De uitvoering van het supportersproject is op hoofdlijnen in overeenstemming met het projectplan verlopen, hoewel enkele onderdelen vertraging hebben opgelopen. Er hebben geen ingrijpende wijzigingen plaatsgevonden, buiten de overname van het project van Giska door WING. Deze overname betekende een onrustige en vooral onduidelijke periode voor de projectmedewerkers.

Over de uitvoering van het project zijn vrijwel alle betrokkenen positief. De respondenten nemen een duidelijke toegevoegde waarde van het project in de bestaande veiligheidsketen waar. De projectmedewerkers hebben contact met het merendeel van de doelgroep, waardoor preventief kan worden opgetreden. Ook de deelnemers bij de meldingsplicht zijn bijzonder positief over het project, hoewel zij er bij aanvang nogal sceptisch tegenover hebben gestaan. De seizoenkaarthouders zijn eveneens overwegend positief over het project.

Communicatie en werkzaamheden

De communicatie tussen de projectmedewerkers en de overige betrokkenen is niet direct vanaf de aanvang van het project soepel verlopen. Na verloop van tijd is de argwaan tegenover de nieuwkomers echter vrijwel geheel verdwenen, waardoor de communicatie momenteel is geïntensiveerd en verbeterd.

De werkzaamheden van de supporterscoördinatoren en -begeleiders zijn in overeenstemming met het projectplan. De sleutelinformanten geven aan dat de huidige projectmedewerkers goed en professioneel te werk gaan, waardoor de communicatie, de onderlinge contacten en de samenwerking zijn geïntensiveerd en verbeterd. Bovendien hebben de supporterbegeleiders een

positieve invloed op de doelgroep. Ook wordt het project positief beoordeeld door de deelnemers, hetgeen zich onder meer uit in een toename in de deelname.

Supportersgeweld, openbare orde en sfeer

Supportersgeweld is altijd in meer of mindere mate aanwezig rondom een club als FC Groningen. Betrokkenen zien de laatste jaren veranderingen optreden in de samenstelling van de doelgroep (verjonging), de achtergronden van de doelgroep (onder meer drugsgebruik) en de mate van organisatiegraad (toenemend).

Uit de gesprekken met betrokkenen en de registratiegegevens blijkt dat er sprake is van een dalende tendens in het supportersgeweld, de politie-inzet, ongeregelde heden en aanhoudingen, terwijl de sfeer in en rond het stadion lijkt te zijn verbeterd. Volgens de betrokkenen levert het supportersproject hieraan zeker een bijdrage. Hierbij speelt echter ook een groot aantal andere factoren een rol, zodat niet exact is vast te stellen in hoeverre deze resultaten rechtstreeks en alleen aan het project kunnen worden toegerekend.

De politie-inzet in de eerste helft van 2003-2004 is, ten opzichte van de drie eerste seizoenshelften daarvoor, zowel in (absolute) uren als in menskracht gedaald. Ook bij de overige criteria (stadionverboden, aanhoudingen, incidenten) kan een dalende tendens worden geconstateerd. In de eerste seizoenshelft 2003-2004 is geen sprake geweest van (grootschalige) incidenten, is het aantal aanhoudingen gedaald (trendbreuk), en zijn circa drie kwart minder stadionverboden opgelegd dan in de twee jaren daarvoor.

De sfeer in en rondom het stadion is volgens sleutelinformanten sterk verbeterd. Dit komt door de verandering van het supportersgedrag in het afgelopen jaar, de afnemende aanwezigheid van politie, de afwezigheid van supporters met een meldingsplicht tijdens thuiswedstrijden, maar ook door de sportieve prestaties van de club. Observaties van de onderzoekers en de resultaten van de enquête onder seizoenkaarthouders bevestigen dit beeld.

Ten slotte

Vrijwel alle betrokkenen geven aan dat een periode van één jaar eigenlijk te kort is om maximale resultaten te kunnen verwachten van het project. Zij merken op dat een langere projectperiode vereist is om tot volledige invulling, afstemming en resultaten te kunnen komen. Pas in de laatste maanden van de projectperiode vertalen de inspanningen zich in positieve resultaten. Gezien de resultaten van deze evaluatie ligt een verlenging van de projectperiode daarom dan ook in de rede.

Om een eventuele voortzetting van het supportersproject Groningen goed te laten verlopen, dient aan een aantal aspecten nader aandacht te worden besteed. Hierbij moet onder andere worden gedacht aan de organisatorische inbedding van het project, de taakomschrijving van de supporterscoördinatoren en de vergoeding voor de supporterbegeleiders. Tevens dienen met de deelnemers goede afspraken te worden gemaakt over de afloop van hun stadionverbod. Verder is bij eventuele voortzetting regelmatig en systematisch monitoren van de veiligheidssituatie rond voetbalwedstrijden raadzaam, conform de wijze waarop dit plaatsvindt bij een aantal andere BVO's. Hiervoor kunnen kerncijfers van de politie dienen, aangevuld met kwalitatieve gegevens, zoals ook voor dit rapport heeft plaatsgevonden.